

پنج‌شنبه ۲ بهمن ۱۴۰۴ | ۲ شعبان ۱۴۴۷

گزارش یک

زهرآچندری

در شرایطی که اخبار متعدد و حتی اعتراضات گسترده و تجمع صنف کلینیک‌های ترک اعتیاد مبنی بر کاهش داروهای ترک اعتیاد به خصوص شربت تریاک در سطح وسیع منتشر شده و جریان‌سازی جدی روی این موضوع شکل گرفته‌است، در نشست کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، برای بررسی وضعیت تأمین و توزیع دارو در مراکز ترک اعتیاد و راهکارهای جلوگیری از نشت آن در بازار آزاد، حتی نمایندگان مجلس هم به این نتیجه رسیدند که نظارت اصولی بر توزیع دارو در مراکز ترک اعتیاد وجود ندارد؛ به گونه‌ای که بعد از تصویب قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار یکباره تعداد این مراکز از ۵ هزار به ۲ برابر افزایش یافت و باعث شد نظارت‌ها نسبت به مصرف‌کننده واقعی داروهای ترک اعتیاد با مشکل مواجه شود. حالا بهارستانی‌ها مقرر کر دند از ابتدای بهمن ماه سامانه‌ای راه‌اندازی و نظارت‌ها نسبت به تولید، توزیع، پخش و مصرف این داروها تشدید شود تا به دست مصرف‌کننده واقعی برسد.

■ ■ ■

مدتی است خبرهای مبنی بر کاهش توزیع داروهای ترک اعتیاد همچون متادون یا شربت تریاک در سطح وسیعی در بین رسانه‌ها منتشر می‌شود. ریشه‌های ماجرا هم به کاهش کشف تریاک‌باز می‌گردد؛ موضوعی که موجب شده تا داروهای مشتق از تریاک تولیدشان چالش جدی مواجه شود.

با وجود این، اما بررسی سوابق مراکز ترک اعتیاد در کشور مان نشان می‌دهد، این مراکز در هدف اصلیشان که همان ترک اعتیاد معتادان است هیچ‌گاه موفق عمل نکرده‌اند و در عمل همچنان وابستگی به داروهای ترک اعتیاد در میان معتادانی که داوطلب ترک هستند وجود دارد. به گونه‌ای که ممکن است یک معتاد سال‌ها به این مراکز رفت و آمد کند، اما در نهایت به جای ترک وابستگی به تریاک یا سایر موادمخدر به داروهای ترک اعتیاد وابسته شود!

همین موضوع هم نشان می‌دهد نظارت مناسبی روی عملکرد مراکز ترک اعتیاد وجود ندارد. از سوی دیگر ما با نشتی داروهای ترک اعتیاد همچون متادون در بازار سیاه مواجهیم، داروهای که همه می‌توانیم به غیر از مصرف دارویی برای افراد معتاد هم کاربرد دارد و بسیاری از معتادان به جای استفاده از

گزارش ۲

مپساگرپندی

اگر امروز از کنار هر هزار ساختمان تهران عبور کنید، احتمالاً چند ده تا ی آنها! ایمن نیستند. شهری که روزانه میلیون‌ها نفر را زیر سقف‌هایی فرسوده و پر خطر جا می‌دهد، هنوز هم با میراثی زندگی می‌کند که دی‌ماه ۱۳۹۵ در پلاسکو خود را به خشن‌ترین شکل ممکن نشان داد. حادثه‌ای که یک ساختمان را فروز نریخت، بلکه پرده از بحرانی برداشت که سال‌ها نادیده گرفته‌شده بود.

■ ■ ■

ایمنی ساختمان‌ها در تهران، مسئله‌ای ناگهانی یا تازه نیست، بحرانی است که به تدریج و در سکوت شکل گرفت و سال‌ها در لایه‌های پنهان شهر انباشته شد. ساختمان‌هایی که با از ابتدا بدون رعایت استانداردهای ایمنی قد علم کردند یا در گذر زمان، به سازه‌های فرسوده و پرریسک تبدیل شدند. با این حال، همین ساختمان‌ها، هنوز محل کار، خرید و رفت‌وآمد میلیون‌ها شهروند هستند، و مشخص نیست چه زمانی حادثه‌ای شبیه پلاسکو دوباره رخ دهد. حادثه‌ای که ۹ سال از آن می‌گذرد، اما شوک آن هنوز از ذهن شهر پاک نشده و هر خبر آتش‌سوزی یا ریزش ساختمانی، یاد آن را زنده می‌کند.

■ **حادثه‌ای تلخ و درسی‌گران!**

برای شهروندان، نخستین مواجهه جدی با این واقعیت تلخ، زمستان ۱۳۹۵ رقم خورد، یعنی روزی که ساختمان پلاسکو، یکی از قدیمی‌ترین مراکز تجاری پایتخت، در پی آتش‌سوزی فروریزخت. فروپاشی پلاسکو تنها به معنای نابودی یک سازه قدیمی نبود، این حادثه، اعتماد عمومی به ایمنی ساختمان‌های شهری را متزلزل کرد و سوالاتی مهم را پیش روی مدیریت شهری گذاشت، اینکه آیا پلاسکو یک استثنا بود یا نمادی از بحرانی گسترده‌تر که سال‌ها نادیده گرفته شده‌است؟! پس از آن حادثه، توجه رسانه‌ها، شورای شهر و دستگاه‌های مسئول به موضوع ایمنی ساختمان‌ها به‌طور محسوسی افزایش یافت. با این حال، واکنش‌ها در سال‌های ابتدایی بیشتر جنبه واکنشی داشت تا پیشگیرانه. نبود یک بانک اطلاعاتی جامع از وضعیت ایمنی ساختمان‌های دولتی و خصوصی، امکان ارزیابی فراگیر را از مدیریت شهری سلب کرده بود. در چنین شرایطی، تمرکز بر ساختمان‌هایی قرار گرفت که خطر آنها آشکار تر و فوری‌تر به نظر می‌رسید، رویکردی که در نهایت به شناسایی فهرستی شامل ۱۲۹ ساختمان «بسیار بحرانی» در سطح شهر تهران انجامید.

این ساختمان‌ها که عمدتاً قدیمی، پر تردد و دارای کاربری‌های تجاری یا تجمعی بودند، به عنوان

مواد مخدر معمول این نوع داروها را برای بر طرف کردن خماری‌شان مصرف می‌کنند.

■ **ورود مجلس به کلینیک‌های ترک اعتیاد**

حالا در واکنش به جریان‌سازی‌های صورت گرفته و اخبار مبنی بر کاهش توزیع شربت تریاک و دیگر داروهای ترک اعتیاد مجلس دستکار شده و کمیسیون بهداشت جلسه‌ای تشکیل داده‌است.

این جلسه با حضور رئیس سازمان غذا و دارو و مسئولانی از مبارزه با موادمخدر، معاونت درمان وزارت بهداشت، شستا،وزارت صمت،دستگاه‌های نظارتی،نظام پزشکی، فراراجا، قوه قضائیه و فعالان این حوزه به بررسی وضعیت تأمین و توزیع دارو در مراکز ترک اعتیاد و راهکارهای جلوگیری از نشت آن در بازار آزاد، میزان اجرای مصوبه هیئت دولت در مورد کشت شقایق ایرانی و راهکارهای

بر خسی تصور می‌کنند که کاهش کشفیات به دلیل حرفه‌ای شدن تر قاچاقچیان است، اما چنین چیزی صحت ندارد؛ متأسفانه با توجه به سیاست‌های غلطی که طی چهار دهه داشتیم در حال حاضر با بحران کمبود داروهای ضد درد از جمله مورفین کسب و کار یکباره هستیم، به گونه‌ای که بر خی عمل‌ها به دلیل کمبود و نبود مواد اولیه متوقف شده‌است

نهمین سالگرد پلاسکو و خطراتی که هنوز پابرجاست در گزارش «جوان»

۸۰ هزار «پلاسکوی بالقوه» زیر سقف تهران

تهران معتقد است حادثه پلاسکو نقطه‌ای بود که نگاه مدیریت شهری به مسئله ایمنی را ناچار به تغییر کرد، تغییری که البته خیلی دیر آغاز شد.
بابایی با اشاره به شرایط ساختمان پلاسکو پیش از حادثه توضیح داد: «ساختمان پلاسکو با قدمتی نزدیک به نیم قرن، در حالی به فعالیت خود ادامه می‌داد که حجم بالایی از لوازم اشتغالزا در آن نگهداری می‌شد. این ساختمان حتی فاقد سیستم لوله‌کشی گاز بود و به دلیل نبود گاز، کسبه از وسایل گرمایشی غیراستاندارد استفاده می‌کردند. از سوی دیگر، سیستم اعلام و اطفای حریق هم در ساختمان وجود نداشت و مجموعه این عوامل، بستر وقوع یک حریق گسترده را فراهم کرده بود.»
به گفته رئیس کمیته ایمنی شورای شهر تهران، حادثه پلاسکو تنها یک آتش‌سوزی نبود، بلکه «یک شوک بزرگ به حوزه ایمنی شهری» وارد کرد؛ «بعد از پلاسکو مشخص شد که در حوزه حریق، دیگر نمی‌توان با همان روش‌های قدیمی با ساختمان‌های نایم بر خورد کرد. تا پیش از آن، رویکرد شهرداری عمدتاً به صدور اخطار محدود می‌شد و اقدام اجرایی جدی برای الزام مالکان به ایمن‌سازی انجام نمی‌گرفت. در کنار این موضوع، ضعف قوانین هم مزید بر علت شده بود و دست مدیریت شهری را برای برخورد مؤثر می‌پست.»
بابایی با نگاهی انتقادی به سال‌های پس از حادثه بیان کرد که حتی پس از پلاسکو نیز تغییرات اساسی با تأخیر همراه بود: «تقریباً تا حدود چهار سال بعد از این حادثه، در دوره پنجم مدیریت شهری، اقدام

روزنامه جوان | شماره ۷۵۰۲

جامعه

سرویس اجتماعی ۶۰۴۸۵۲۳۰

مجلس هم به ترک اعتیاد ورود کرد

قرار است از ابتدای بهمن ماه سامانه‌ای راه‌اندازی و نظارت‌ها نسبت به تولید، توزیع، پخش و مصرف داروهای ترک اعتیاد تشدید شود

تا به دست مصرف‌کننده واقعی برسد

ترک اعتیاد با مشکل مواجه شود، البته نظارت در دست اصولی در این مراکز در مورد توزیع و مصرف داروی ترک اعتیاد وجود ندارد.»

به گفته‌وی بر همین اساس و برای نظارت بر عملکرد این مراکز مقرر شد از ابتدای بهمن ماه سامانه‌ای راه‌اندازی و نظارت‌ها نسبت به تولید، توزیع، پخش و مصرف این داروها تشدید شود تا به دست مصرف‌کننده واقعی برسد و تأکید شد این داروها نباید به صورت مستمر در اختیار آنان قرار گیرد و جایگزینی برای مواد مخدر باشد.

■ **بحران سیاست‌های غلط**

بنابه تأکید اسحاقی، علت کاهش کشفیات مواد مخدر کاهش قاچاق است. وی افزود: «برخی تصور می‌کنند که کاهش کشفیات به دلیل حرفه‌ای شدن تر قاچاقچیان است، اما چنین چیزی صحت ندار؛ متأسفانه با توجه به سیاست‌های غلطی که طی چهار دهه داشتیم در حال حاضر با بحران کمبود داروهای ضد درد از جمله مورفین مواجه هستیم، به گونه‌ای که برخی عمل‌ها به دلیل کمبود و نبود مواد اولیه متوقف شده‌است؛ سیاست‌گذاری‌های ما در این حوزه دچار اشکالات و ایرادات فراوان است، به گونه‌ای که اولویت را توزیع و مصرف قرار دادیم و درمان رها شده‌است.»

■ **کشت از مایشی شقاق**

کشت خشخاش به منظور تأمین مواد اولیه ساخت داروهای مخدر هم موضوع دیگری است که در کمیسیون بهداشت مجلس مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. کشت خشخاش که موافقان خودش را دارد حساسیت‌هایی را هم در بین مخالفان برانگیخته‌است. وزارت بهداشت و ستاد مبارزه با موادمخدر از موافقان کشت خشخاش به منظور تأمین نیازهای صنعت داروسازی کشور هستند. البته که به شکل قانونمند کنترل شده‌است، اما به واسطه برخی حساسیت‌ها حالا موضوع کشت شقاق، گیاهی از تیره همان گیاه خشخاش مطرح شده‌است که این موضوع هم موافقان و مخالفان خودش را دارد.

حالا سختگوی کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، با اشاره به کشت شقایق ایرانی گفت: «در مورد میزان اجرای مصوبه هیئت دولت در مورد کشت شقایق ایرانی نیز بحث و گفت‌وگو و مقرر شد کشت ۱۰ هکتار شقایق انجام و اگر جواب داد ۱۰۰ هکتار انجام خواهد شد البته تعداد این مراکز از ۵ هزار به دو برابر افزایش یافت و باعث خواهد شد.»

در مدیریت شهری رویکرد پیشگیرانه در مواجهه با حریق را در پیش گرفتیم، رویکردی که برای نخستین بار در تاریخ حریق‌های شهر تهران، به کاهش تعداد حریق‌ها در سطح شهر منجر شده‌است. این نشان می‌دهد که در س گرفتن از حوادث تلخ، اگر با اقدام همراه شود، می‌تواند نتایج ملموس داشته‌باشد.»

■ **هشدار درباره خطرات باقی‌مانده**

با وجود این اقدامات، مدیران شهری می‌گویند خطر به طور کامل از تهران رخت نیست؛ است؛ موضوعی که مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران، در جلسه اخیر شورا بدان اشاره کرد. او این حادثه را هشداري ماندگار برای شهر دانست و بیان کرد که پلاسکو باید برای همه، به‌ویژه افرادی که در ساختمان‌های نایم‌ن فعالیت می‌کنند، یک درس عبرت باشد.

چمران با بیان اینکه اگر چه شرایط امروز تهران با سال‌های گذشته تفاوت کرده، اما همچنان ساختمان‌های نایم‌ن در شهر وجود دارد، گفت: «دیگر ساختمانی شبیه پلاسکو نداریم، اما این به معنای رفع کامل خطر نیست.»
به گفته او برخی نقاط شهر مثل بازار تهران در معرض تهدیدهای جدی ایمنی قرار دارند: «مسئله ایمنی بازار همچنان مطرح است و اقا شرایط آنجا خطرناک است. خدا نکند اتفاقی در بار رخ دهد، چراکه ثبات آن می‌تواند بسیار سنگین باشد.»
رئیس شورای شهر تهران اعتقد است عبور ساده از کنار این خطر، انباشتی است که نباید تکرار شود و در این مسیر، همه نهاده‌ا و حتی شهروندان مسئولیت دارند: «نقد قضائیه، شورای شهر، شهرداری و خود مردم نباید از این خطر بگذرند.»

چمران در ادامه به یکی از مصادیق نگرانی‌های ایمنی در محدوده بازار اشاره کرد و درباره وضعیت تونل ایجاد شده در زیر بازار توضیح داد: «قرار بود این تونل از نظر ایمنی ساماندهی و ایمن‌سازی شود. به هر حال در آنجا تخرلف صورت گرفته بود و زیر مغازه‌ها تونل احداث کرده‌بودند.» او با اشاره به پیگیری‌های انجام‌شده افزود: «تأکید ما به شهردار منطقه ۱۲ این بوده که این موضوع با جدیت دنبال شود و ملاحظات ایمنی در اولویت قرار گیرد.»
به گزارش «جوان»، صحبت‌های مدیران شهری، یادآور همان درسی است که پلاسکو سال‌ها پیش به تهران داد، اینکه ایمنی شهری با چند اقدام مقطعی همپایه نمی‌شود. بی‌تردید این مسیر نیازمند توجه مستمر، تصمیم‌های دشوار و مواجهه با هشدار هاست، هشدارهایی که اگر جدی گرفته نشوند، هیچ کس نمی‌داند فاجعه بعدی چه زمانی و کجا رخ خواهد داد.

سفر

۴۰۰ هزار نفر، بیشترین آمار تجمع کنندگان

در اغتشاشات اخیر

۷۰۴ ملک شخصی تخریب شد

۳۸۴ ملک سوخت

اغتشاشات دی‌ماه، از یک تجمع محدود صنفی آغاز شد، اما در مدت کوتاهی با ورود هسته‌های سازمان یافته، به موجی از خشونت، ترو و تخریب در دهها شهر کشور تبدیل شد؛ بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد این وقایع در چهار مرحله مشخص پیش رفت و تلفات انسانی بر جای گذاشت. در پی رخدادهای اخیر، بر اساس مستندات و برآوردهای میدانی، وقایع دی‌ماه در چهار مرحله قابل تقسیم‌بندی است. این گزارش، روایتی مبتنی بر داده‌های موجود است:

■ **مرحله نخست: آغاز ناآرامی‌ها (۷ تا ۱۰ دی‌ماه)**

در روز هفتم دی، تجمعی صنفی و محدود در بازار تهران شکل گرفت. این حرکت در روزهای بعد به شهرهایی چون همدان، شیراز، کرمان، اصفهان و ایلام گسترش یافت. برآوردهای اولیه حاکی از حضور کمتر از ۸ هزار نفر در سراسر کشور بود.

دانشجویان در برخی دانشگاه‌های این شهرها به تجمعات پیوستند. اگرچه شعارهایی با مضامین تند و ساختار شکنانه شنیده می‌شد، اما در این مرحله خشونت فیزیکی قابل توجهی گزارش نشد. با این حال، در شهرهای مانند قسا، کوهدشت و دورود، حملاتی برانگنده علیه اماکن نظامی و دولتی رخ داد. همچنین در ایلام، یک عملیات تروریستی ثبت شد که گفته شده تلفات جانی در پی نداشت.

■ **مرحله دوم: گسترش و تشدید (۱۱ تا ۱۷ دی‌ماه)**

هم‌زمان با اجرای طرح‌های جدید اقتصادی، افزایش قیمت‌ها و طراحی سرویس‌های جاسوسی دشمن، ناآرامی‌ها ابعاد گسترده‌تری یافت. در این مرحله، درگیری‌ها به ۱۰۳ شهرستان کشیده شد و خشونت، هر چند در سطحي محدود آغاز شد.

تجمعات عمدتاً در قالب گروه‌های ۵۰ تا ۲۰۰ نفره و در حدود ۶۰۰ نقطه مختلف بر گراز می‌شد. شعارها تندتر شد و نخستین نشانه‌های خشونت جدی و سازماندهی شده پدیدار گشت.

حملات به برخی پایگاه‌های نظامی و آغاز فعالیتات کشته‌سازی؛ توسط هسته‌های ترور از ویژگی‌های این دوره د ذکر شد‌است. برآورد جمعیت حاضر در این مرحله در کل کشور حدود ۷۰ هزار نفر بود. متأسفانه، اغتشاشات در این بازه زمانی با ۳۶ کشته و شهید همراه شد.

■ **مرحله سوم: نقطه اوج خشونت (۱۸ و ۱۹ دی‌ماه)**

وضعیت در این مرحله به طور کامل تغییر کرد و خشونت به سطح بی‌سابقه‌ای رسید. شامگاه پنج‌شنبه ۱۸ دی، شاهد درگیری‌های بسیار شدید و سازماندهی شده بودیم. در این شب، پلیس و نیروهای حافظ امنیت هنوز مسلح نبودند. بیشترین تعداد کشته‌ها و عملیات‌های تروریستی در همین شب رخ داد که قربانیان آن شامل مردم عادی، نیروهای انتظامی، بسیج و حافظان امنیت بودند.

نحوه کشته‌سازی‌ها در گزارش‌های میدانی به عنوان «دلخراش و قسی‌القلبانه» توصیف شده‌است. در ساعت ۱۱ شب ۱۸ دی، با هدف قطع بستر سازماندهی اغتشاش، دستور محدودیت اینترنت صادر شد.

آمار تلفات این مرحله «چند هزار نفر» کشته و زخمی برآورد شده که بیشترین آن در شامگاه ۱۸ دی متمرکز بود و در روز بعد نیز ادامه داشت، اما میزان آن کاهش یافت. از عصر ۱۹ دی، پلیس مجهز به سلاح شد، اما تنها در موارد حمله به اماکن حساس مجوز استفاده از سلاح داشت. برآورد می‌شود در این دو شب، حدود ۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار نفر در تجمعات کل کشور حضور داشته‌اند. همچنین، گزارش‌های متعددی از آتش‌زدن اموال عمومی و خصوصی، بانک‌ها، مساجد، کلیسا، امازماده‌ها و خودروهای عمومی و شخصی ثبت شده‌است.

■ **مرحله چهارم: فروکش تدریجی (۲۰ تا ۲۲ دی‌ماه)**

از روز ۲۰ دی، شدت درگیری‌ها به شکل محسوسی کاهش یافت. در این دو روز پایانی، حدود ۴۵ کشته و شهید گزارش شده‌است. بررسی دقیق و نهایی آمار شهدا، کشته‌شدگان و قربانیان ترور، مستلزم انجام پروژه‌های کارشناسی با در نظر گرفتن جزئیاتی چون نوع سلاح به کار رفته (سرد یا گرم)، محل کشف اجساد، سوابق افراد و تحلیل اطلاعاتی نحوه شلیک‌ها است. این فرآ پندی زمان‌بر است. به گزارش خبرگزاری فارس، در طول این دوره، رسانه‌های معاند به تولید و انتشار روایت‌ها و آمارهای جعلی دست زدند. بر اساس اطلاعات موجود، مراحل پایانی شناسایی و تحقیق آمار در حال انجام است و انتظار می‌رود در آینده نزدیک، آمار دقیق و رسمی اعلام گردد. در همین رابطه، خبرگزاری تسنیم نوشته است که جریان آشوب‌ها و اغتشاشات اخیر، خسارات بعضاً گسترده‌ای از سوی تروریست‌ها به بخش‌های مختلف وارد شد. این خسارات از نظر تنوع هدف متعدد بودند و از مراکز و خودروهای درمانی و امدادی مانند درمانگاه‌ها، بیمارستان و آمبولانس‌های اورژانسی و خودروهای آتش‌نشانی تا بانک حتی این اغتشاشگران به درختان و اماکن ثبت‌شد تاریخی هم رحم نکردند و آنها را به آتش کشیدند، البته تمام این موارد جدای از تمام جان‌های عزیزی است که از نیروهای امنیتی تا مردم عادی را قربانی این وحشی‌گری کرد.

لیست زیر، صرفاً بخشی از خسارات مادی است که اغتشاشگران تروریست در نقاط مختلف کشور به‌جا گذاشته‌اند. ۲۱۴ مکان دولتی مورد حمله قرار گرفت و تخریب شد، ۱۵۵ مکان ۳۹۹ بانک تخریب و ۳۰۳ بانک نیز به آتش کشیده شد. ۷۰۴ مورد حمله و تخریب اماکن خصوصی متعلق به مردم عادی رخ داده‌است، همچنین ۲۸۴ مورد اماکن مردم آتش زده شده‌است. ۴۱۹ شعبه فروشگاه‌های زنجیره‌ای در هشت استان غارت، تخریب و به آتش کشیده شد. ۲۵۳ ایستگاه اتوبوس تخریب یا به آتش کشیده شد. ۲۲۰ موتورسیکلت مردم عادی تخریب شد و در آتش سوخت. ۳۰۵ خودروی عمومی مانند اتوبوس و آمبولانس تخریب و در ۹۳ مکان به آتش کشیده شد. ۷۴۹ خودروی متعلق به پلیس تخریب شد و ۹۰ دستگاه خودرو نیز به آتش کشیده شد. ۳۵۰ مسجد خسارت دید و ۱۳۴ مسجد نیز دچار آتش‌سوزی شد. درباره سایر اماکن مذهبی مانند حسینیه‌ها و امامزاده‌ها نیز، ۳۶ مکان مورد تخریب و ۴۸ مکان مورد آتش‌سوزی قرار گرفت. ۸۹ حوزو- علمیه نیز در نقاط مختلف کشور تخریب یا به آتش کشیده شد.